

odchyliti nemá nejvyšší soud příčiny. Pokud se stěžovatelka dovolává ustanovení § 56, odst. 4, živn. ř., jest jí odvětití toto: Nebylo účelem řečeného předpisu živnostenského řádu, aby jím byla vydána norma soukromoprávní, nýbrž uvedené ustanovení mělo upravití jen otázku živnostenského oprávnění s hlediska živnostenskopolicejního, tedy veřejnoprávního. Soukromé právo dědické, jak je upravuje občanský zákoník, nemělo tím býti změněno. § 56 živn. ř. ve znění novely ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z. ustanovuje pravidlo, že každé živnostenské oprávnění zaniká úmrtím oprávněného (§ 56, odst. 1,) s jedinou výjimkou, že pozůstalá vdova nebo nezletilí potomci živnostníka mohou po jeho smrti provozovati živnost dále na jeho živnostenský list nebo koncesi, kdežto každý universální nebo singulární nástupce potřebuje nového živnostenského oprávnění po případě nové koncese. Účelem řečeného předpisu bylo zajistiti vdově (nezletilcům) možnost další existence i tehdy, kdyby nespĺnila nijak předpoklady pro propůjčení živnostenského oprávnění, nelze však z dotčeného ustanovení vyvozovati, že by jím zákon zamýšlel dáti jakékoliv směrnice co do dispozice s podnikem zemřelého, t. j. s majetkovým substrátem spojeným s provozováním živnosti. Dispozice toho druhu patří výhradně do oboru práva soukromého (srov. rozh. Bloh. A č. 6951 a Heller »Kommentar zur Gewerbeordnung« 1912, I. sv., str. 762). Názor, že existence vdovského práva omezuje zůstavitele v jeho disposičním právu s podnikem na případ smrti, který zastává na př. Demelius ve spise »Das kaufmännische Nachlassverfahren in Oesterreich« 1931 na str. 97, nemá v zákoně opory nehledíc ani na to, že se v souzeném případě pozůstalá vdova za pozůstalostního řízení opět provdala, čímž podle § 56, odst. 4, živn. ř. její vdovské právo zaniklo. Nutno připomenouti, že dosud nebylo zjištěno, zda v souzeném případě jde o živnost vázanou na koncesi čili nic. S hlediska tu právě vyloženého není rozdílu, zda jde o živnost koncesovanou, či zda jde o živnost, k níž je potřebí průkazu způsobilosti. Při odhadu hodnoty podniku jako podniku bude ovšem potřebí k tomu přihlížeti.

Čís. 16372.

K opětnému spojení (§ 110 obč. zák.) manželů rozvedených od stolu a lože není potřebí dalších jejich tělesných (pohlavních) styků, nýbrž stačí každý jejich projev vůle, z něhož lze jasně seznati, že chtějí opětným návratem k trvalému rodinnému soužití, vyhovujícím účelům manželství (§§ 44, 89 obč. zák.) a předpisům §§ 90 až 92 obč. zák., trvale obnoviti manželské společenství dřívějším soudním rozvodem rozvázané, a že takovýto návrat k trvalému, pospolitému rodinnému soužití uskuteční.

Vadnost řízení (§ 503 čís. 2 obč. zák.), jestliže se odvolací soud řádně nevypořádal s odvolacím důvodem nesprávného ocenění průvodů a odbyl jej toliko tím, že jde o neodůvodněné brojení proti přesvědčení nabytému soudem prvě stolice. Odporuje li se odvolacím důvodem nesprávnému ocenění průvodu správnosti skutkových zjištění soudu prvě

stolice, musí odvolací soud podrobiti správnost tohoto ocenění svému vlastnímu zásadou § 272 c. ř. s. (§ 463 c. ř. s.) ovládanému přezkumu a hodnocení.

(Rozh. ze dne 7. října 1937, Rv I 1382/37.)

Srov. rozh. č. 7622, 10455, 11383, 13943 Sb. n. s.

Žalobu, již se žalobkyně domáhá na žalovaném manželu placení výživného 200 Kč měsíčně, nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud uložil soudu první stolice, aby o věci dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobkyně opřela žalobní nárok na placení výživného podle § 91 obč. zák. po případě podle dvor. dekr. ze dne 4. května 1841, č. 531 Sb. z. s. o to, že po rozvodu jejího manželství, k němuž došlo rozsudkem pro zmeškání ze dne 5. srpna 1935, č. j. CkIa 44/35-2, z její výhradné viny, obnovila se žalovaným manželské společenství tím, že žili pak dále ve společné domácnosti jako manželé, takže byla toho názoru, že manželství dále pokračuje.

Oba nižší soudy zamítly žalobu v podstatě proto, že vycházely, podobně jako žalovaný, — jak jde najevo z vývodů jeho žalobní odpovědi i jeho prohlášení ze dne 19. října 1935, č. j. Nc IV 593/35-4, učiněného v jeho žádosti o rozluky —, z názoru, že k dosažení právních účinků obnovení manželského spoluzití rozvedených stran a k odčinění následků rozvodu jest potřebí manželské soulože. Při tom odvolací soud zastával i stanovisko, vyslovené v dřívějším rozhodnutí nejvyššího soudu č. 4583 Sb. n. s., že rozvod pozbývá právních účinků toliko oznámením manželů soudu, že se opět spojili.

Shora uvedené stanovisko prvního soudu je zřejmé jednak z toho, že za jediného přímého svědka o obnovení manželství sporných stran po rozvodu, — ač v té příčině bylo vedeno a slyšeno více svědků, — považuje pouze dceru sporných stran Bělu H., jejíž výpovědi se též obírá po výtce jen potud, pokud podle ní mělo dojít k pohlavním stykům mezi spornými stranami, jednak z dalších vývodů prvního soudu, v nichž dovozuje, že není pravděpodobno, aby žalovaný se žalobkyní po jejím příchodu z nemocnice souložil a tak zmařil jím žádaný a dosažený rozvod, a že i dalšími skutečnostmi jest podporována výpověď žalovaného, že k souloži nedošlo.

Druhý soud sice ve shora uvedeném směru rovněž určitý názor přímo nevyslovil, avšak z důvodů napadeného jeho rozsudku — v nichž schvaluje skutkové zjištění a názor prvního soudu, že k žádnému obnovení manželského společenství stran nedošlo, pokládaje rovněž Bělu H. za jedinou přímou svědkyni tvrzené obnovy manželství — nutno souditi, že vychází v podstatě ze stejného stanoviska jako soud první.

Také provádění důkazů o obnovení manželského společenství se dalo téměř výhradně pod zorným úhlem výše uvedeného názoru, že obnova ta jest dokumentována aktem manželské soulože.

Leč názor ten jest mylný. V příčině soudního oznámení manželů o opětném spojení podle § 110 obč. zák. jest uvést, že řečený předpis — jak bylo podrobně vyloženo v plenárním usnesení č. 7622 Sb. n. s., na jehož bližší odůvodnění se odkazuje (viz též Sb. n. s. č. 4622, 10455, 11383 a 13943), — je předpisem pouze pořádkovým, žádnou sankcí neozbrojeným, a že již pouhým návratem rozvedených manželů k soužití je rozvod odčiněn. V dotčeném plenárním rozhodnutí byl vyložen i význam opětného spojení manželů, znamenajícího vzájemné, činné odpuštění poklesků, jež byly příčinou a důvodem rozvodu, a z toho resultující návrat do manželského společenství, jaké tu bylo před rozvodem. K uskutečnění skutkové povahy opětného spojení ve smyslu § 110 obč. zák. jest tedy třeba návratu k trvalému pospolitému domácímu (rodinnému) soužití, aby tak bylo vyhověno účelu manželství (§§ 89, 44 obč. zák.), který směřuje zejména k životu vedenému v nerozlučném zájmovém společenství, k poskytování si vzájemné pomoci a vykonávání práv a povinností s manželským svazkem spojených (§§ 90 až 92 obč. zák.). Musí jíti o jasně poznatelný, třebaš ne výslovný projev vůle manželů, že hodlají trvale obnoviti manželské společenství a soužití soudním rozvodem před tím rozvázané a přerušené. Není tedy k odčinění právních účinků a následků rozvodu nezbytně zapotřebí dalších tělesných styků rozvedených manželů. Ve shora uvedeném směru schází však náležitá skutková zjištění a jejich řádné zhodnocení, že došlo k obnovení manželského společenství sporných stran po rozvodu jejich manželství ve smyslu svrchu dotčených vývodů. S tou otázkou se oba nižší soudy náležitě nevypořádaly. Nebylo zejména náležitě uváženo, projevil-li žalovaný, a jakým způsobem po návratu žalobkyně z nemocnice po vysloveném zatím rozvodu manželství od stolu a lože svoji vůli směřující k trvalé obnově manželského společenství, jaké tu bylo až do rozvodu, jakým způsobem pak obě sporné strany jako manželé žily a o společnou domácnost a hospodaření se staraly, zejména zda žalobce přispíval k úhradě nákladů na vedení společné domácnosti, zda žalobkyně obstarávala domácí práce pro společnou domácnost, vařila a pod., jak se oba manželé i na venek a společensky spolu stýkali a pod.

Dovolatelka vytýká odvolacímu soudu též, že řádně nezhodnotil výpovědi svědků Augustina, Růženy a Františka Š-ových, Jaroslava, Františka a Běly H-ových a Marie T. o tvrzené jí trvalé obnově manželského společenství, ač v té příčině v odvolání vytýkala nesprávné ocenění průvodů, a že se zabýval pouze výpovědí svědkyně Běly H. V tom jest dáti dovolatelce za pravdu. Názor odvolacího soudu, že hodnocení důkazů, které odvolatelka napadala, jest jen neodůvodněným brojením proti řádně nabytému a odůvodněnému přesvědčení soudu a jeho poukaz na § 272 c. ř. s. po této stránce jest nesprávný. Odvolací soud si neuvědomuje, že jen dovolání nelze opřítí o důvod nesprávného hodnocení důkazů a že jest odvolací soud podle § 498, odst. 1, c. ř. s. vázán toliko

zjištěnými prvého soudu, nedotčenými uplatňovanými odvolacními údovými, pokud nebyla opravena odvolacím soudem samým. Odporuje-li však odvolatel důvodem nesprávného ocenění důkazů správnosti skutkových zjištění prvého soudu, nesmí se odvolací soud vyhnouti přezkoumání správnosti oněch zjištění s poukazem na právo prvého soudu volně oceňovati výsledky veškerého jednání a provedených důkazů podle § 272 c. ř. s., nýbrž musí podrobiti ocenění prvého soudu svému vlastnímu (rovněž zásadou § 272 c. ř. s. ovládanému) pečlivému přezkumu a hodnocení, ježto se otázka, zda má býti některé tvrzení, jež pokládal prvý soud za dokázané či nedokázané, pokládáno i odvolacím soudem za pravdivé nebo nepravdivé, stala následkem odvolání sporným bodem, jež musí býti zkoumán (viz Klein: »Vorlesungen«, str. 44 až 48, Ott: Civilní právo procesní III, str. 61, Hora: Čsl. civilní právo procesní 1924 III, str. 61). Odvolací soud musí tudíž podrobiti své vlastní úvaze a sám náležitě odůvodnit, zda a z jakých důvodů pokládá jednotlivé odvolatelem napadené zjištění za správné, či nikoliv. Ježto pro řádné posouzení sporu schází ve shora naznačeném směru potřebná skutková zjištění a vada ta zasahuje i do řízení v prvé stolici, bude nutně zjištění, a bude-li třeba, i řízení v té příčině doplniti. Bylo proto dovolání jako odůvodněnému vyhověti.

Čís. 16373.

Železniční zaměstnanci (vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n.).

Změna služebního poměru pomocného zaměstnance ve služební poměr zřízence československých státních drah (§ 135, odst. 1, řeč. vlád. nař.) nastává již splněním zákonného předpokladu vytčeného v § 135, odst. 1, uved. vlád. nař., t. j. že pomocný zaměstnanec ztrávil dvanáct let nepřerušené uspokojivé služby ve vlastnosti plně zaměstnaného pomocného zaměstnance, aniž jest k změně potřebí vyhlášky v Úředním listě čs. železniční správy.

Železniční správa není oprávněna stanovit pro uvedenou změnu služebního poměru jiné podmínky, než jsou vytčeny v uvedeném zákoně předpise, zejména vyhradit si možnost znovu změnit služební poměr zřízence ve služební poměr pomocného zaměstnance.

(Rozh. ze dne 7. října 1937, Rv I 2226/37.)

Srovn. rozh. 13895, 15040, 15516, 15223 Sb. n. s.

Žalobce nastoupil službu u železnice jako dělník dne 16. února 1908 ve stanici Z. Stal se členem provisijního fondu bývalých rakouských státních drah, počínajíc dnem 1. října 1909. Dne 25. dubna 1919 vystoupil z státních drah, počínajíc dnem 1. října 1909 v bříkij cméáyp cméáypvbzb pil jako pomocný zaměstnanec ze služeb čs. státních drah, byl však opět přijat podle své přihlášky dne 26. dubna 1919 a stal se členem pensijního fondu československých státních drah. Hledíc na to, že mu